

ЕЛИЗАБЕТ БЪРГ

ЛЮБОВНИ МЕЧТИ

роман за Жорж Санг

ОБСИАМАН
СОФИЯ

Най-изтънченият женски гений за всички епохи и държави.

Елизабет Барет Браунинг

Тя несъмнено е най-силната жена и най-забележително талантливата.

Ференц Лист

Когато изисквах от мен подчинение, ала не в името на любовта и приятелството, а поради някакво право или власт, аз черпех от силата на характера си. Изпъвах рамене и отхвърлях ярема. Само аз знам каква сила дреме, скрита в мен. Само аз знам колко скърбя, страдам и обичам.

Жорж Санд

ПРОЛОГ

Април 1873 г.

Провинциално имение в Ноан, Централна Франция

В трапезарията мъжете ядат рози. От малкия букет, който поставих в средата на масата, скоро ще останат само стъблата. Венецът от цигарен дим над главите на гостите ми продължава да се издига към полилея от венецианско стъкло в розово и тюркоазено и да помътнява цветовете му.

Мъжете – Гюстав Флобер, Иван Тургенев, Александър Дюма и моят скъп син Морис – са преситени; потънали са дълбоко в плюшените столове и разговорът е замрял. Ала не за дълго! Скоро ще танцуваме, ще пеем, ще играем на шаради и ще вдигаме много шум, макар че Гюстав със сигурност ще се чумери и ще се оплаква, че твърде бързо сме отклонили вниманието си от литературата – смисъла на неговото съществуване. Ние останалите – особено Иван! – се наслаждаваме от сърце на буйната шумотевица, която ни връща към простите удоволствия от детството. Обичам работата си и нужното за нея вгълбяване, ала задълбочиш ли се прекалено в размисъл, те обзема меланхолия и тогава на помощ идва веселието.

Преди да се отдадем на вечерните си развлечения, на кукленото представление, на четенията и на кратките музикални изпълнения, аз излизам на открито и търся временен отдых от ролята си на домакиня. Загърната в мантия от сянка, заставам под едно дърво, което е тук от толкова отдавна, че дори самото му съществуване омаловажава безцелните действия или размисли на потърсилите подслон под клоните му.

Светлината е кехлибарена, въздухът – неподвижен, цветовете на лилиумите са се затворили. Не след дълго ще падне синкав здрач, последван от нощния мрак, а после – и от звездописа по небето, неразгадаем за нас, смъртните, колкото и да се опитваме да му припишем някакъв разказ.

Долавям началото на края си. Понякога внезапно заkopнявам за пълно уединение. И тогава се извинявам, ставам от масата в дома си, откъсвам се от вълнуващия разговор в книжарницата, напускам полутъмния театър или открития пазар с неговите кошове с риба и листно цвекло. Заставам някъде сама, за да се успокоя, да поемам глътки въздух покрай възела, стегнал гърдите ми. Преставам да забелязвам къде съм, за да обостря поглед и да разголя живота си, търсейки онова местенце, туптящото сърце на най-истинската ми същност – преди и сега.

Напълно съм съгласна с Гьоте, който казва, че „всеки ден трябва да чуеш поне една песен, да погледаш хубава картина и ако е възможно, да изречеш няколко разумни слова“. Бих добавила необходимостта от любов. Без нея всичко друго е пепел.

Януари 1831 г.

Ноан

Чух хрущенето на чакъла отвън, докато конете спираха на алеята. Застанах до прозореца и видях как кочияшът слезе да отвори вратата на каретата, а после се отдръпна да ме изчака. Сутрешното небе беше матовосиво, само тук-там между плътните надвиснали облаци се процеждаха жълтеникави отблясъци. Взех малката пътна чанта, която си бях приготвила – не носех много багаж. По-късно, когато успеях да се преместя от апартамента на приземния етаж на Рю дьо Сен, който завареният ми брат неохотно ми бе отстъпил, и да се нанесе в собствено жилище, щях да изпратя да донесат вещите ми.

Дъхът на конете се издигаше във въздуха на почти плътни бели колонки, а кочияшът трепереше под дебелото си палто. *Трябва да тръгвам*, помислих си и за последен път огледах спалнята, но не си позволих да се предам на тъгата.

Слязох по витото стълбище. Беше необичайно тихо; децата – Морис на седем и Соланж на две – бяха излезли със слугите, а от коридорите, дневната, трапезарията и дори от кухнята не се чуваше никакъв шум. Сякаш къщата беше притаила дъх. Децата вече ми липсваха, макар че със съпруга ми Казимир се бяхме договорили да се редуваме, грижейки се за тях.

Излязох от входната врата и видях Казимир да стои без палто на верандата. Вирнах брадичка и бързо го подминах. Той остана със скръстени ръце и не понечи да ме докосне. Кочияшът се поколеба и потърси с поглед заповед от съпруга ми. Казимир кимна отсечено и кочияшът протегна ръка, за да ми помогне да се кача в каретата.

Когато се настаних, изопнах ръкавиците си и подадох глава от прозореца, за да поговоря с Казимир.

– Влез вътре. Сигурно ти е студено.

– Не ми е студено.

Което очевидно не отговаряше на истината.

– Ами тогава, довиждане.

– Пиши ми, щом пристигнеш в Париж – поръча Казимир.

Кимнах, после се извърнах напред и потропах по стената на каретата, за да покажа на кочияша, че съм готова да потегляме. Каретата се люшна напред, аз също. Имаше нещо унижително във всичко това, нещо почти комично – сякаш бях изгубила равновесие. А не бях.

Минахме бавно през портата на имението, после кочияшът насочи каретата към главния път, цъкна с език и конете поеха в бърз тръс. Докато минавахме покрай гробището отдясно, хвърлих поглед към гробовете на баща ми и на баба ми. Замислих се как характерът на човек се формира още от раждането, че и отпреди това, за да стане какъвто е. Не можеш да се отделиш от предшествениците си, а съдбата ни е отредила и много други дадености, над които нямаме власт. И все пак ако човек притежава смелост и решителност, има начини да вземе някои неща в свои ръце.

Пъхнах ръка в пътната си чанта и докоснах ръкописа – завършения ми роман „Обичана“, който възнамерявах да покажа на издател, когото познавах чрез общ приятел. Трябваше да намеря начин да си изкарвам прехраната, защото издръжката от 250 франка месечно, която щях да получавам от Казимир, нямаше да ми е достатъчна в града, където са ти нужни поне 25 000 годишно, така бях чувала. Повечето пари, които имахме, бяха от моето наследство, както и къщата тук, в Ноан, но съгласно закона съпругът ми управляваше и двете.

Запръска лек снежец, който бързо се усили. Задържах дланта си върху страниците, затворих очи и потънах в мислите си. В главата ми зазвуча цигулка – татко свиреше в деня на раждането ми.

Баща ми се казваше Морис Дюпен. Неговият пращя-до бил Август II, крал на Полша, а дядо му бил Морис фон Кьонигсмарк, известен по-късно като маршал Дьо Сакс, най-славния фелдмаршал в армията на Наполеон. Той се прославил не само с находчивост и храброст на бойното поле, но и със своята добросърдечност, която проявявал дори по време на война. Например редовно уреждал жени и театрални представления за себе си и за хората си след успешен ден на бойното поле – бил убеден, че тъкмо тогава тези неща се ценят най-много. Бил прочут из цяла Франция.

Ето защо огромната привързаност към войската била в кръвта на баща ми и той постъпил в армията през 1798 г., когато бил на двацет, въпреки че майка му тревожно кършела ръце. Две години по-късно бил прехвърлен като адютант в Милано, Италия, където се запознал с майка ми.

Тя била Антоанет-Софи-Виктоар Делаборд, наричана Софи, куртизанка, която по онова време живеела с някакъв генерал, който бил омагьосан от нейната невероятна красота, страст и жизнерадост. Баща ми също. Откраднал я от генерала, но явно не предизвикал лоши чувства, защото впоследствие бил повишен.